

12.9.2022

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Asiantuntijakuuleminen 14.9.2022

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutoksia työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettuun lakiin, kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin sen johdosta, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alussa kunnilta hyvinvointialueille. Ehdotetut muutokset ovat suurelta osin teknisluonteisia. Uudenmaan ELY-keskus pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja perusteltuina.

Työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hyvinvointialue korvaisi laissa tarkoitetussa yhteistoimintamallissa kunnan sosiaali- ja terveystalvakuista vastaavana tahona. Lakiin ehdotetut muutokset ovat Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille.

Kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin esitetyt muutokset mahdollistaisivat hyvinvointialueiden osallistumisen alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laatimiseen tarvittaessa. Lisäksi ilman huoltajaa Suomessa asuvien lasten ja nuorten perheryhmäkotitoiminnan järjestäminen siirtyisi kunnan sijaan hyvinvointialueen vastuulle. Hyvinvointialueiden olisi myös mahdollista saada valtiolta korvauksia tietyistä hyvinvointialueelle aiheutuneista kustannuksista. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotetut muutokset ovat perusteltuja. On hyvä, että esityksessä on huomioitu myös tilanteet, joissa kunnan voi olla tarpeen hakea korvauksia takautuvasti 31.12.2022 jälkeen sellaisista kustannuksista, jotka ovat syntyneet edellä mainittuun ajankohtaan mennessä.

Erityiskustannusten korvaamisen edellytyksenä olisi jatkossa 49 §:n mukaan ELY-keskuksen päätös kustannusten korvaamisesta. Aiemman sanamuodon mukaan korvaamisesta on tullut erikseen sopia kunnan ja ELY-keskuksen kesken. Käytännössä ELY-keskusten ja kuntien välille on laadittu kirjalliset sopimukset. Ehdotettu uusi sanamuoto vähentäisi

12.9.2022

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan merkittävästi asiaan liittyvää hallinnollista työmäärää. Uudenmaan ELY-keskuksessa ehdotettua toimintatapaa on jo kokeiltu vuoden 2022 aikana hyvin tuloksin, ja toimintatavan kirjaamista lain tasolle pidetään kannatettavana.

Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä riittävien tiedonsaantioikeuksien turvaamista viranomaisille jatkossakin. Kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin ehdotetut tiedonsaantioikeuksia koskevat pykälät ovat kokonaisuutena tarkastellen kattavat. Uudenmaan ELY-keskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotetut muutokset saattaisivat kaventaa tietyiltä osin esimerkiksi TE-toimiston tiedonsaantioikeuksia nykytilaan verrattuna.

Voimassa olevan kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 §:n 1 momentin mukaan muun muassa TE-toimistolla ja kunnan viranomaisella on oikeus saada toisiltaan salassapitosäännösten estämättä 2, 5 ja 6 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot. Kyseiseen pykälään ei ole esitetty muutoksia. Sen sijaan esityksessä ehdotetaan säädettäväksi useita uusia tiedonvaihtoon liittyviä pykäläitä. Ehdotettujen uusien pykälien nojalla TE-toimistolla olisi oikeus saada hyvinvointialueelta salassapitosäännösten estämättä tiettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot maahanmuuttajasta, jolle laaditaan alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma tai perheen kotoutumissuunnitelma *monialaisesti*, eli ainoastaan silloin, kun hyvinvointialue on mukana alkukartoituksen tai kotoutumissuunnitelman laatimisessa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olisi tärkeätä varmistua siitä, etteivät ehdotetut säädökset kavenna TE-toimiston tiedonsaantioikeutta siten, että tällä olisi jatkossa vaikutusta 2 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseen. Mikäli kuitenkin on arvioitu, ettei TE-toimistolla käytännössä ole välttämättömää tarvetta saada hyvinvointialueelta tietoja edellä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi muutoin kuin niissä tapauksissa, joissa hyvinvointialue osallistuu alkukartoituksen tai suunnitelman laatimiseen, ovat säännökset ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riittävät.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin ehdotetaan uutta pykälää, jossa säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa. Ehdotetun pykälän mukaan kokeilualueen kuntaan sovellettaisiin, mitä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 9, 9 a ja 11 §:ssä säädetään työ- ja elinkeinotoimistosta. Ehdotettu pykälä on Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeen muun muassa kokeilualueen kunnan riittävän tiedonsaantioikeuden turvaamiseksi yhteistoimintamallissa, kun työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetussa laissa säädettäisiin jatkossa kunnan sijaan hyvinvointialueen tiedonsaantioikeuksista.

12.9.2022

Lakimies

Nora Sinokki